

UCHWAŁA
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 20 stycznia 2022 r.

w sprawie ustawy o dokumentach paszportowych

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 stycznia 2022 r. ustawy o dokumentach paszportowych, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 2:
 - a) pkt 5 otrzymuje brzmienie:
„5) naklejka personalizacyjna – spersonalizowany blankiet przeznaczony do wklejenia do paszportu tymczasowego;”,
 - b) w pkt 8 przed wyrazem „naklejki” dodaje się wyraz „blankietu”,
 - c) w pkt 10 wyrazy „dokumentu paszportowego i naklejkach personalizacyjnych” zastępuje się wyrazami „dokumentów paszportowych i blankietach naklejek personalizacyjnych”;

- 2) w art. 14 w ust. 2 skreśla się pkt 4;

- 3) w art. 21 w ust. 1:
 - a) pkt 11 otrzymuje brzmienie:
„11) osobom, które:
 - a) świadczyły pracę po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r.,
 - b) nie wykonywały pracy przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych,
 - c) zostały pozbawione możliwości wykonywania swojego zawodu przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych za działania na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania

politycznych praw człowieka w Polsce

– którym Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, potwierdził te okresy w drodze decyzji wydanych na podstawie art. 117 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;”,

- b) skreśla się pkt 12;
- 4) w art. 28 w ust. 2 wyrazy „matka, ojciec” zastępuje się wyrazami „jedno z rodziców”;
- 5) w art. 30 w ust. 4 wyraz „wnioskodawcy” zastępuje się wyrazami „na wniosek tej osoby”;
- 6) w art. 33 w ust. 1 w pkt 3 wyrazy „matki lub ojca” zastępuje się wyrazem „rodziców”;
- 7) w art. 35 w pkt 3–5 wyrazy „matki i ojca” zastępuje się wyrazem „rodziców”;
- 8) w art. 38 w ust. 5 w pkt 2 wyrazy „matki i ojca” zastępuje się wyrazem „rodziców”;
- 9) w art. 43:
- a) w ust. 1 wyrazy „matki i ojca” zastępuje się wyrazami „obojsza rodziców”;
- b) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
- „1) od tego z rodziców, który został pozbawiony władzy rodzicielskiej albo którego władza rodzicielska została zawieszona lub ograniczona w zakresie wyrażania zgody na wydanie dokumentu paszportowego;”,
- c) w ust. 5 wyrazy „braku zgodności stanowisk matki i ojca” zastępuje się wyrazami „niewyrażenia zgody przez jedno z rodziców”;
- d) w ust. 7 wyrazy „matki lub ojca” zastępuje się wyrazem „rodziców”;
- e) w ust. 8 wyrazy „matki lub ojca” zastępuje się wyrazami „jednego z rodziców” oraz wyrazy „matki albo ojca” zastępuje się wyrazami „jednego z rodziców”;
- f) w ust. 9 wyrazy „matki i ojca” zastępuje się wyrazem „rodziców”;
- 10) w art. 56 w ust. 2 wyrazy „matka, ojciec” zastępuje się wyrazami „jedno z rodziców”;

- 11) w art. 62 w ust. 3 wyrazy „matka, ojciec” zastępuje się wyrazami „jedno z rodziców”;
- 12) w art. 69 w ust. 1 skreśla się wyrazy „na mocy odrębnych przepisów”;
- 13) w art. 71 w ust. 3 wyrazy „matka, ojciec” zastępuje się wyrazami „jedno z rodziców”;
- 14) w art. 82 w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:
„10) dane dotyczące blankietów książeczek paszportów tymczasowych oraz blankietów naklejek personalizacyjnych utraconych przed spersonalizowaniem lub wybrakowanych w procesie sporządzania:
 - a) serię i numer blankietu książeczki paszportu tymczasowego,
 - b) serię i numer blankietu naklejki personalizacyjnej,
 - c) datę i przyczynę utraty blankietu książeczki paszportu tymczasowego lub blankietu naklejki personalizacyjnej,
 - d) datę i przyczynę wybrakowania blankietu książeczki paszportu tymczasowego lub blankietu naklejki personalizacyjnej;”;
- 15) w art. 104 w ust. 2 wyrazy „ewidencje wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych” zastępuje się wyrazami „ewidencje paszportowe”.

MARSZAŁEK SENATU

Tomasz GRODZKI

UZASADNIENIE

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 13 stycznia 2022 r. ustawy o dokumentach paszportowych, proponuje wprowadzenie do jej tekstu 15 poprawek.

W toku analizy ustawy zwrócono uwagę na brak konsekwencji ustawodawcy w posługiwaniu się zdefiniowanym w art. 2 pkt 5 ustawy pojęciem „naklejki personalizacyjnej”, przez którą rozumie się „blankiet przeznaczony do spersonalizowania i wklejenia do paszportu tymczasowego”. Ustawa – w odniesieniu do tego samego dokumentu występującego w postaci niespersonalizowanej – używa zamiennie pojęcia „blankietu naklejki personalizacyjnej” obok pojęcia „naklejki personalizacyjnej”. Ponadto ustawa wymaga posługiwania się określeniem naklejki personalizacyjnej zarówno w postaci spersonalizowanej, jak i niespersonalizowanej. Stąd też zasadne jest zastosowanie terminologii, która pozwoli na dostatecznie precyzyjne rozróżnienie obu postaci tego dokumentu w poszczególnych przepisach.

W związku z powyższym Izba proponuje modyfikację pojęcia definiowanego tak, aby definicja naklejki personalizacyjnej odnosiła się do dokumentu, który ma kształt zindywidualizowany (spersonalizowany); tym samym – tam gdzie ustawa posługiwałaby się pojęciem blankietu naklejki personalizacyjnej mowa byłaby o dokumencie, któremu nie nadano cech indywidualnych (blankiet do wypełnienia). **Poprawki nr 1 i 14** odzwierciedlają powyżej przedstawioną propozycję.

Przepis art. 14 ust. 1 zobowiązuje Ministra Obrony Narodowej do prowadzenia rejestru wpisów dokonywanych w paszportach osób, potwierdzających ich status jako członka personelu cywilnego towarzyszącego Siłom Zbrojnym Rzeczypospolitej Polskiej, członka rodziny tego personelu albo członka rodziny żołnierza wyjeżdżającego w celach służbowych za granicę w związku z umową między Państwami – Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotyczącej statusu sił zbrojnych. Wśród danych zamieszczanych w tym rejestrze znajduje się data założenia i zakończenia rejestru (art. 14 ust. 2 pkt 4).

Zdaniem Izby, ustalenie daty założenia rejestru, jak i daty jego zakończenia, powinno wynikać z przepisu ustawy, gdyż to ustawodawca decyduje o potrzebie utworzenia rejestru i stosownym przepisem przesądza o dacie jego założenia oraz analogicznie – o dacie

zakończenia prowadzenia rejestru. Stąd zamieszczanie takich danych w rejestrze nie jest ani konieczne, ani prawidłowe. Z związku z powyższym **poprawka nr 2** skreśla zbędny przepis.

Doprecyzowania wymaga regulacja przewidziana w art. 21 ust. 1 pkt 11 i 12, kształtująca katalog podmiotów, które mogą korzystać z obniżonej opłaty za wydanie paszportu. Zarówno w stosunku do osób wymienionych w art. 12 pkt 11 (osoby świadczące pracę po 1956 r. na rzecz organizacji politycznych i związków zawodowych, nielegalnych w rozumieniu przepisów obowiązujących do kwietnia 1989 r., oraz osoby, które nie wykonywały pracy w okresie przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych), jak i w stosunku do osób wymienionych w art. 21 pkt 12 (osoby pozbawione możliwości wykonywania swojego zawodu przed dniem 31 lipca 1990 r. na skutek represji politycznych za działania na rzecz odzyskania przez Polskę niepodległości i suwerenności lub respektowania politycznych praw człowieka w Polsce) potwierdzenie uznania tych okresów za udowodnione stanowi decyzja Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wydana na podstawie art. 117 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Pomimo tego, w obu jednostkach redakcyjnych przyjęto odmienną redakcję przepisów, co może budzić wątpliwości interpretacyjne. Mając na względzie powyższą argumentację, Senat przyjął poprawkę, która w sposób jednoznaczny określa przesłanki uznania tych grup osób za uprawnione do niższej opłaty z tytułu wydania paszportu (**poprawka nr 3**).

Poprawki nr 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11 i 13 przewidują zastąpienie używanych w ustawie pojęć „matka i ojciec” dotychczas używanym – na gruncie ustawy o dokumentach paszportowych – zbiorczym określeniem „rodzice”. Jednocześnie w przepisach kształtujących prawa lub obowiązki rodziców, które mogą być zrealizowane przez jedno z nich, proponuje się użycie formuły „jedno z rodziców”. Pomimo iż pojęcie „jedno/jeden z rodziców”, jak i pojęcie „matka lub ojciec” są stosowane zamiennie w obowiązujących aktach normatywnych, zdaniem Izby określeniu „matka i ojciec” może towarzyszyć węższy zakres znaczeniowy, niż w przypadku użycia określeń „rodzice”, „jedno z rodziców”. W związku z tym, zdecydowano o przyjęciu stosownej poprawki.

Poprawka nr 5 ma na celu ustawowe dookreślenie, iż odstąpienie od wymogu osobistego stawiennictwa przy składaniu wniosku o wydanie paszportu tymczasowego przez osobę przebywającą za granicą, w sytuacji wystąpienia okoliczności znacznie utrudniających osobiste jego złożenie, następuje na podstawie odrębnego wniosku tej osoby. Z art. 30 ust. 5

wynika, iż konsul może nie uwzględnić wniosku o odstąpienie od wymogu osobistego stawiennictwa w celu złożenia wniosku o wydanie paszportu tymczasowego, przy czym żaden z przepisów nie przesądza wprost o możliwości złożenia takiego wniosku. Przyjęta poprawka stanowi niezbędne uzupełnienie regulacji.

Uznano za konieczne skorygowanie treści art. 69 ust. 1 w zakresie, w jakim ten przepis odsyła do „odrębnych przepisów” w celu ustalenia podstawy prawnej do legitymowania osób przez funkcjonariuszy publicznych. Tego rodzaju sformułowanie nie ma waloru normatywnego, gdyż nie pozwala na zrekonstruowanie na ich podstawie dostatecznie precyzyjnej normy prawnej (nie można ustalić, jakie przepisy odrębne mają tu zastosowanie). Stąd też może być uznane za naruszające zasadę dostatecznej określoności przepisów prawnych, wywodzoną z art. 2 Konstytucji. Ponadto narusza regułę określoną w § 11 Zasad techniki prawodawczej, zgodnie z którą w przepisach ustawy zamieszcza się wyłącznie takie wypowiedzi, które służą wyrażeniu norm prawnych, oraz zasady dotyczące formułowania odesłań określone w § 156 Zasad techniki prawodawczej. Przyjęcie **poprawki nr 12** oznacza rezygnację z tak sformułowanego odesłania.

Przepis art. 104 ust. 2 odnosi się do rejestrów prowadzonych na podstawie dotychczasowej ustawy z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych, dlatego powinien posługiwać się pojęciem „ewidencji paszportowych” zamiast „ewidencji wydanych i unieważnionych dokumentów paszportowych”, zgodnie z siatką pojęciową stosowaną w dotychczasowej ustawie. **Poprawka nr 15** uwzględnia w przepisie przejściowym prawidłową terminologię.